

KARİKATÜRLERLE İNSAN HAKLARI

**TAN ORAL
ERAY ÖZBEK
NEZİH DANYAL
RECEP BAYRAMOĞLU
KAMİL MASARACI
İZEL ROZENTAL
ÜMİT ÖGMEL
FERİT AVCI**

**SAİT MUNZUR
ŞEVKET YALAZ
MUSTAFA SARYAL
MUSA GÜMÜŞ
MUHAMMET ŞENGÖZ
OĞUZ GÜREL
HİCABİ DEMİRCİ
EMRE YILMAZ**

SEÇME SEÇİLME HAKKI

ISBN 978-975-8074-54-9

KARİKATÜRLERLE SEÇME SEÇİLME HAKKI

KARİKATÜRLERLE İNSAN HAKLARI

**TAN ORAL
ERAY ÖZBEK
NEZİH DANYAL
RECEP BAYRAMOĞLU
KAMİL MASARACI
İZEL ROZENTAL
ÜMİT ÖGMEL
FERİT AVCI**

**SAİT MUNZUR
ŞEVKET YALAZ
MUSTAFA SARYAL
MUSA GÜMÜŞ
MUHAMMET ŞENGÖZ
OĞUZ GÜREL
HİCABİ DEMİRCİ
EMRE YILMAZ**

SEÇME SEÇİLME HAKKI

NEZİH DANYAL
KARİKATÜR VAKFI YAYINLARI
MEDIHA ELDEM 70/1 KIZILAY/ANKARA
BİRİNCİ BASKI/ARALIK 2015
BASKI: PELİN OFSET
ISBN 978-975-8074-54-9

info@karikaturvakfi.com www.karikaturvakfi.com

KARİKATÜRLERLE İNSAN HAKLARI SEÇME SEÇİLME HAKKI

Onuncu "geleneksel" İNSAN HAKLARI Karikatür Sergimiz

TBB İnsan Hakları Merkezi tarafından her yıl gerçekleştirilmekte olan 10 Aralık İnsan Hakları Günü Etkinlikleri kapsamında, savunma mesleği ve karikatür sanatı arasında çok anlamlı bir işbirliği yaşanıyor. Türkiye Barolar Birliği ve Karikatür Vakfı tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen "Karikatür Sergisi/ Yayını" etkinliği bugün 10 yaşına girmiş bulunuyor. Bugüne değin bu ortak etkinlik için dilek olarak dile getirdiğimiz gelenekselleşmenin bu yıl tanım olarak da hak edilmiş olduğunu söylemek zannedersem abartı olmaz. Bu güzel etkinliği başlatanlara ve devamını sağlayanlara teşekkür ediyoruz.

Sokrates'den bu yana eleştirel bir sanat olarak kullanılagelen mizahtaki 'gülme' ve 'düşünme' öğeleri en çarpıcı, en kısa ve en yaygın şekilde karikatür sanatında gerçekleşiyor. Karikatür sanatçıları o nedenle öteden beri tıpkı avukatlar gibi çok büyük çoğunlukla haksızlığa uğrayanların, ezilenlerin ve güçsüzlerin yanında oluyorlar. Yine aynı nedenlerle özellikle baskı dönemlerinde, tıpkı avukatlar gibi muktedirlerin hedefi haline gelebiliyorlar.

Bugüne değin her biri ilgili oldukları alanlarda yüzlerce sayfalık teorik metne karşılık gelecek zenginlik ve derinlikteki karikatür yayınlarımızın konularının belirlenmesinde güncelliğe önem verilmiştir: "İnsan Hakları 2006", "İnsan Hakları ve Yargı 2007", "Evrensel Bildirinin 60. Yılı 2008", "Çocuk Hakları 2009", "Tutuklu ve Hükümlü Hakları 2010", "Kadın Hakları 2011", "Savunma Hakkı 2012", "Çalışma Hakkı 2013", "Göçmen ve Sığınmacı Hakları 2014". 2015 yılı için de aynı düşünceyle güncel bir konu olarak "Seçme ve Seçilme Hakkı" belirlenmiştir.

Demokratik toplumlarda siyasal rejimi tanımlayan en belirleyici kavramlar arasında yer alan "seçim" yoluyla temsil anlayışı "çoğulcu" devlet biçimine içkin/ mündemictir ve iktidar meşruluğunu özünde bu kaynaktan almaktadır. Yine demokrasinin doğası gereği seçimin 'eşitlik ilkesi' üzerine kurulu olması gerektir. Bu da toplumda yaşayanların eşit haklara sahip olmalarını ve hakları konusunda bir kaygıya kapılmamalarını gerekli kılar.

Ancak ülkemizde uzun süredir yaşanan seçim ve oylamalarda, demokratik özellik taşımayan "çoğunlukçu" bir tahakküm anlayışı, 'istikrar', 'milli irade', 'hikmeti hükümet' gibi argümanlarla anti demokratik ve yolsuz uygulamalara gerekçe üretir haldedir. Ülkemizde seçim yoluyla elde edilen "meşruluğun" iktidarın 'kutsal' niteliğini sona erdirmeye yetmediği görülmektedir. Birçok yönüyle netameli bu konuda, karikatüristlerin ilerleyen sayfalardaki eserleriyle bizleri yine gülümseterek düşündüreceğini biliyoruz. 2016 yılının insan hakları açısından iyimserlik aşılayan bir yıl olmasını diliyoruz. Saygılarımızla.

SEÇME SEÇİLME HAKKI VE KARİKATÜR ÜZERİNE

Bir toplumun gelişmişlik ölçüsünü belirleyen temel kavramdır özgürlük. Zira toplumları kanatlandıran bilim ve sanat, ancak özgür iklimlerde boy verir. Özgür düşünceyi yok eden, sanatın sarsıcı ve düşündürücü etkisini yaşamayan toplumlar kendilerini karanlığa ve korkuya tutsak eder. Böyle toplumlarda, hukukun üstünlüğünün egemen olduğu, insan haklarına saygılı demokratik bir rejimi yaşama geçirmek de mümkün olmaz.

İnsan hak ve özgürlükleri için verilen mücadelenin doğal önderi avukatların en büyük örgütlü gücü Türkiye Barolar Birliği olarak her zaman karanlığa ve korkuya karşı özgür sanatı savunduk. Gerçeklerin üzerindeki örtüyü çekip alarak dogma ve dayatmaları yerle bir eden sanatın barışçıl gücünün yanında durduk.

İnsanları güldürürken düşündüren, böylece kendisine "iyi" olarak sunulan "kötü" nün gerçek yüzünü ortaya çıkaran Anadolu'nun kadim geleneği olan mizah da; günümüzün iletişim dünyasında karikatür sanatıyla; düşünce, sağduyu, zeka ve barış dili olarak hayatımızdaki yerini en güçlü şekilde koruyor.

Türkiye Barolar Birliği olarak, Karikatür Vakfı işbirliğinde bu yıl onuncusunu düzenlediğimiz ve artık gelenekselleşen "Karikatürlerle İnsan Hakları Sergisi"nde, değerli karikatür sanatçısı dostlarımız bu kez "Seçme ve Seçilme Hakkı" kavramını yorumluyor ve bu alanda yaşanan hak ihlallerine sanatla cevap veriyor.

Ciltler dolusu kitaplara sığacak düşünceyi aktaran bu serginin hazırlanmasında emeği geçenleri tek tek kutluyor, kendilerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılarımla.

İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ MADDE 21/1;

Herkes, doğrudan ya da özgürce seçilmiş temsilcileri aracılığı ile ülkesinin yönetimine katılma hakkına sahiptir.

SEÇME VE SEÇİLME HAKKI

Şu biricik dünyamızdaki bir toprak parçası üstünde toplaşıp da birlikte yaşama arzu ve iradesini gösteren insancıklar, bu işi bir kurala bağlama ve uygulamayı da sorumlu birilerine yetki vererek çözüme ulaştırma ihtiyacını duymuş olmalıdır.

Böyle olunca yetki verilecek bu sorumluları seçme işi o toplumun tüm kişileri için eşit değerde bir hak oluşturur; **Seçme Hakkı!**

Aynı anlamda yine bu yetki ve sorumluluğa talip olmak da toplumdaki her kişi için bir hak olmalı ki işler iyi yürüsün; **Seçilme Hakkı!**

Bu iki hak birbirini tamamlar.

Sorumluluğa talip olanlar birden fazla ise ki çoğunlukla öyledir. O zaman seçme hakkına sahip olan kalabalıklar bu haklarını kullanır ve taliplerden birilerini bir süreliğine seçer ve onlara yetki verirler. **Demokrasi derler buna.**

Çok mu iyi niyetliyim?..

Bu anlatılanın iki de istisnası bulunur;

Biri, ben bu yetkiyi babamdan aldım, seçime ne gerek, diyen varsa.. **Kral derler ona.**

Diğeri, madem beni seçtiniz, ben de bu yetkiyi sonuna kadar kullanmaya kendim karar verdim, kendi kuralımı koydum o kadar!..diyene varsa...**Diktatör derler ona.**

Yoksa iyi niyetli değil miyim?..

TAN ORAL

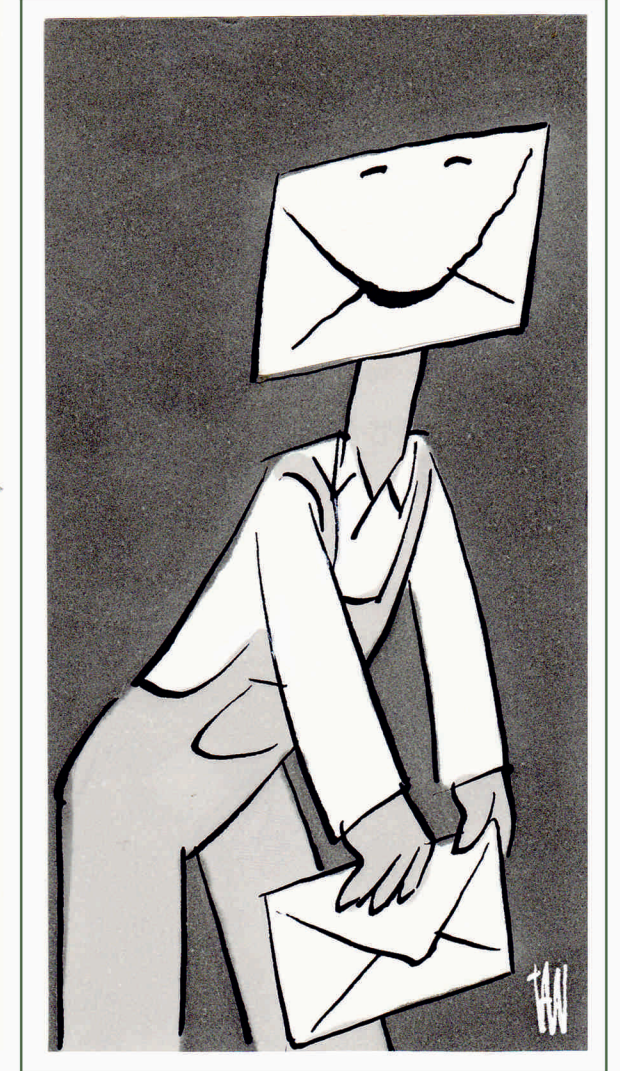
8

TAN ORAL 1937 yılında Merzifon'da (Türkiye) doğdu. Kolej yıllarını birçok değişik şehirlerde tamamladı. İstanbul'daki Güzel Sanatlar Akademisi'nden mimar olarak mezun oldu. 3 yıl boyunca da akademide ünlü mimar Sedad H.Eldem'in asistanlığını yaptı. Daha sonra tüm bu mimari işleri bıraktı ve karikatür ve filmlere yöneldi.

1969 yılında kısa filmi 'Cumartesi-Pazar' ve 1970'te de 'Sansür' adlı animasyon filmiyle ödüller aldı.

7 yıl boyunca başkanlık etmekte dahil Karikatürcüler Birliği'nde görev almıştı. Karikatürlerinden dolayı 1980, 81, 83, 84, 85 ve 92 yıllarında 'Çağdaş Gazeteciler Derneği' tarafından 'Yılın Gazetecisi' ödülüyle şereflendirildi. 'İstanbul Gazeteciler Cemiyeti' tarafından 1989,90,91,93 ve 94 yıllarında 'Başarılı Gazeteci' ödülünü almıştır. 2001 yılında Hollanda'nın Deventer şehrinde 'Altın Kalem', 2002'de Fransa'nın St.Just-le-Martel kentinde 'En iyi Yabancı Karikatürist', 2003'te Akşehir'de 'Altın Eşek-Nasreddin Hoca', 2004 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nce 'Hizmet Ödülü' ve 2005'te de 'Nokta' dergisinde 'Doruktakiler' ödülleri almıştır. Halen 'T 24' internet gazetesinde ve bazı dergilerde karikatürist olarak çalışmaktadır.

9

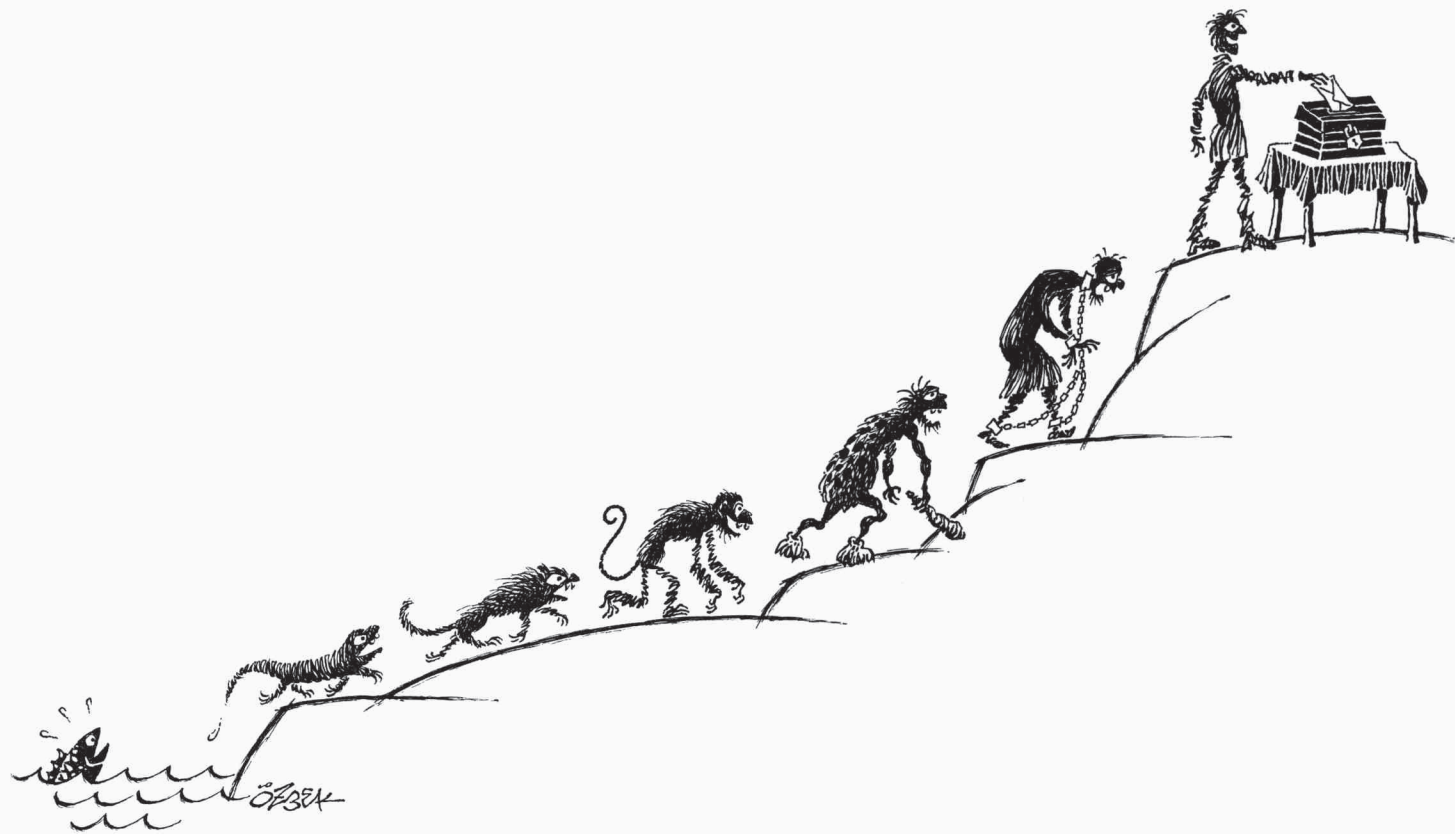
ERAY ÖZBEK 1942 yılında Muğla'da doğdu. 60'lı yıllardan beri birçok gazete ve dergide karikatürleri yayınlandı. Sergiler ve periyodikler için çiziyor. "Karaltılar-Silhouettes" adlı(1999) bir albümü var.

Kişisel sergileri : 1951- Bergama, 1988 Muğla, 1991 İzmir, 1994 Trento, 1994 Ankara, 1996 Antalya, 1999 Ankara 2002 İzmir, 2004 Kragujevac, 2006 Bergama, 2006-İzmir.

Eray Özbek ayrıca metal gravür karikatürler üzerinde çalıştı, şiirsel metinlerin de yer aldığı, "Karikatürküler-Lyric Cartoons" adını verdiği bir dizi yaptı. Yarışmalarda, 24 ülkede, 69'u uluslararası olmak üzere yüzden fazla ödül kazandı, bazıları: 1993 Çekoslovakya Prag: Stadion Gazetesi: 1.Ödül, 1991- İtalya Marostica: Umorestia Marostica: Bant Karikatür Büyük Ödülü, 1992- Türkiye İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi: Yunus Nadi Yarışması, karikatür dalı ödülü, 1993-İtalya Trento: Studio Andromeda: 1.Ödül, 1994-İtalya-Bordighera: Altın Hurma ve Avrupa Konseyi ödülleri, 1995- Ukrayna - Kiev : Kievskie Vedomosty Gazetesi: 1.Ödül, 1996- Türkiye Ankara: Karikatür Vakfı: Yılın Karikatürçüsü Ödülü, 2001- Almanya Münich: Goethe Enstitüsü : üç eşit ödülünden biri 2003 - Japonya Tokyo, Yomiuri Gazetesi: "İyileşme" Jüri Özel Ödülü, 2003- Sırbistan- Karadağ : "Savaş karşıtı Salon" 1.Ödül.

Karikatür ve mimarlığı bir arada götüren Özbek, halen İzmir'de yaşıyor.

1945/İZMİT doğumlu olan **NEZİH DANYAL** 1960 yılından bu yana, yüzün üzerinde yayın organında karikatürler, çizi diziler çizdi. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda birçok ödül kazandı. Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli kentlerde sergiler açtı.

"Globanadoluzeyşin" sergisi başta Berlin, Rotterdam, Paris, Tahran, Hirosaki (Japonya), Osieck (Hırvatistan), Varşova, Legnica (Polonya), Atina, Lefkoşa, olmak üzere çeşitli kentlerde sergilendi. Karikatürleri müzelere ve özel koleksiyonlara alındı.

On karikatür albümünden ikisi, "Devir" İtalya'nın Pescara kentinde düzenlenen 3.Uluslararası Karikatür Yarışması'nda, "Sergiler" 13.Hollanda Karikatür Festivali'nde ödüllendirildi. Karikatüre yeni başlayanlar için "Haydi Karikatür Çizelim" yardımcı kitabını hazırladı.

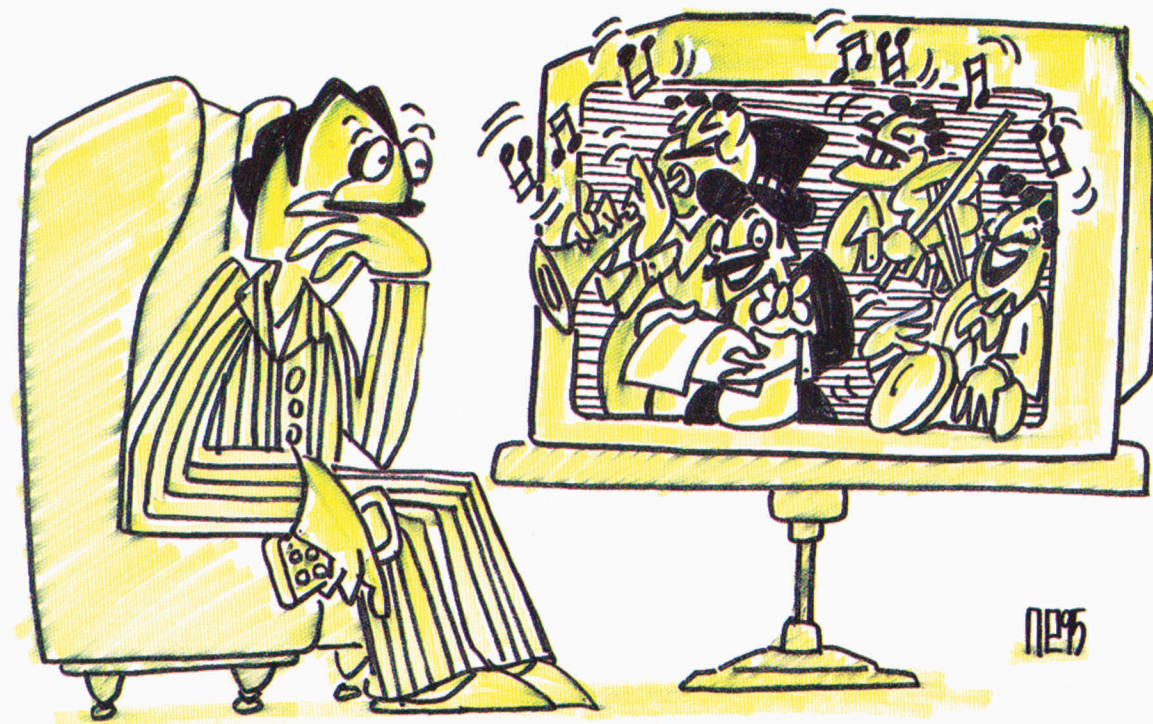
1991 yılından başlayarak yedi yıl süreyle TRT1`de yayınlanan "Gün Başlıyor" programı içinde "Haftanın Karikatürü" köşesini hazırladı ve sundu. 'Haftanın Karikatürü' köşesinde yer alan karikatürler TRT tarafından 2000 yılında kitap olarak basıldı.

1980 yılında Sanat Sevenler Derneği "Ulusal Kültüre Katkı" armağanıyla, 1999 yılında FECO (Karikatürcü Kuruluşları Federasyonu 'Promotor Cartoon Art', 2004 yılında da FECO 'Fellowship' ödülleriyle ödüllendirildi.

1994 yılında "Karikatür Vakfı"nı kurdu.1995 yılından bu yana " Uluslararası Ankara Karikatür Festival"lerini düzenledi. NeziĖ Danyal, FECO Türkiye başkanıdır.

RECEP BAYRAMOĞLU 1947 senesinde Antakya'da doğdu. Lise sonuna kadar öğrenimini doğduğu kentte yaparak 1964 senesinde mezun oldu. Üniversite öğrenimini Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde tamamlayarak 1970 yılında İnşaat Mühendisi ünvanı ile mezun oldu. Karikatür çizmeye 60'lı yıllarda başladı. 1968 senesinde o dönemin en ünlü mizah dergisi olan "Akbaba" nın açmış olduğu ilk karikatür yarışmasına katıldı ve birincilik ödülünü kazandı. Kısa bir süre Akbaba'ya karikatürler gönderdi. Daha sonra Ankara'da haftalık ya da aylık yayınlanmakta olan bazı politik dergilere kapak grafikleri ve karikatürler çizdi. Bu çalışmalarını 1971 askeri idare döneminde engellenene kadar sürdürdü. Daha sonra doğup büyüdüğü kente dönerek bir mühendislik ofisi kurdu ve kendi adına çalışmaya başladı. 1972 senesinde evlendi. 1978 senesinde, uzun yıllar sürecektir olan gurbet macerasına başlayarak Arabistan yarımadası ve Körfez ülkelerinde inşaat sektöründe üst düzey yöneticilik yaptı. 1995 senesinde Rusya'ya giderek bir arkadaşı ile ortak kendi şirketini kurdu, orada 2 sene çeşitli inşaat işleri yaptı. 2008'de yeniden Ankara'ya döndü ve gönüllü emeklilik kararı aldı; böylece karikatür konusunda bırakmış olduğu yerden devam edebilme olanağını buldu. Şimdi Ankara'da yaşıyor ve çizdikleriyle birçok ulusal ve uluslararası sergilere ve yarışmalara bağımsız karikatürist olarak katılıyor. FECO (Uluslararası Karikatürcüler Federasyonu) üyesidir. Evlidir; iki çocuğu ve iki de torunu vardır.

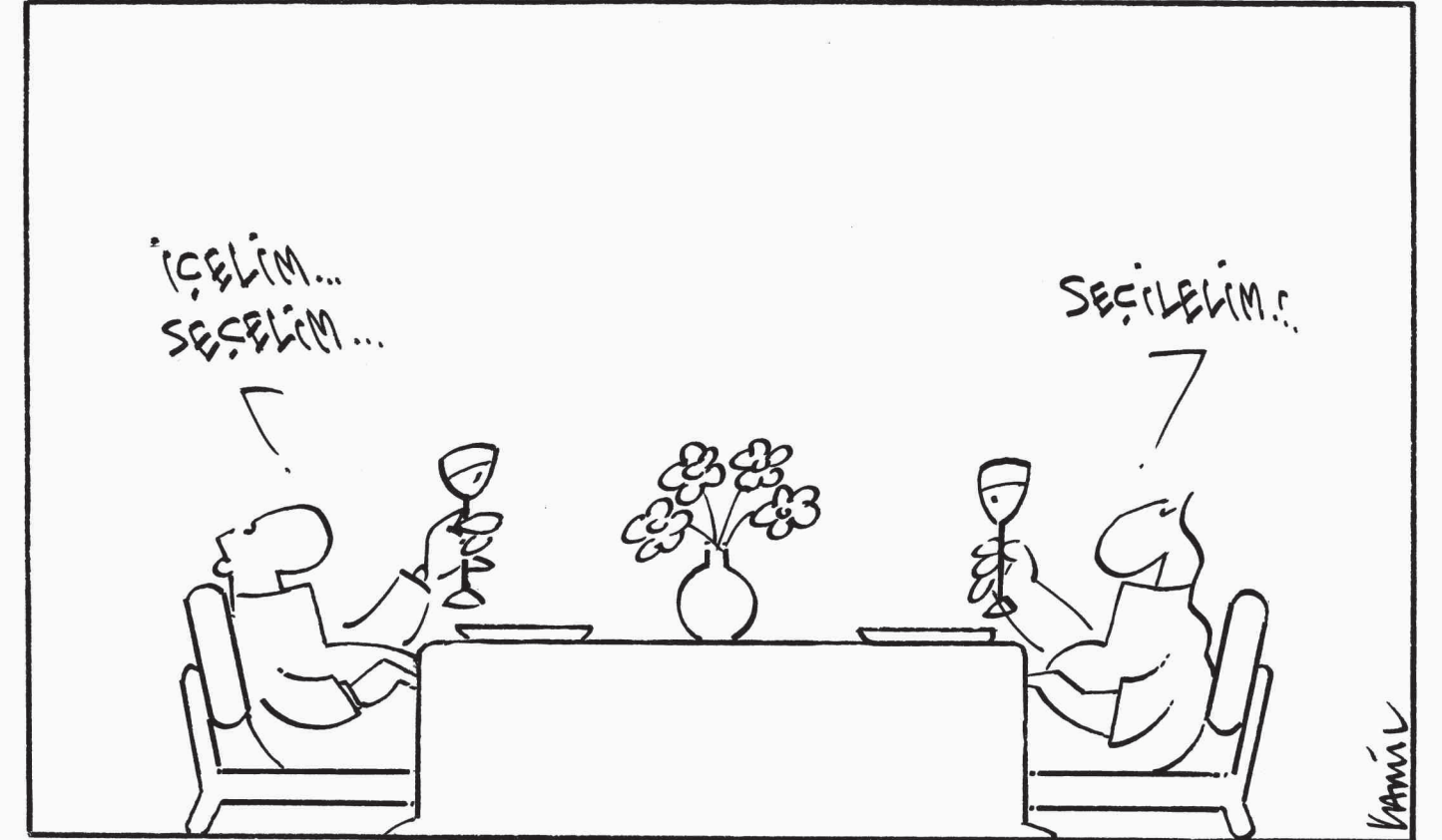

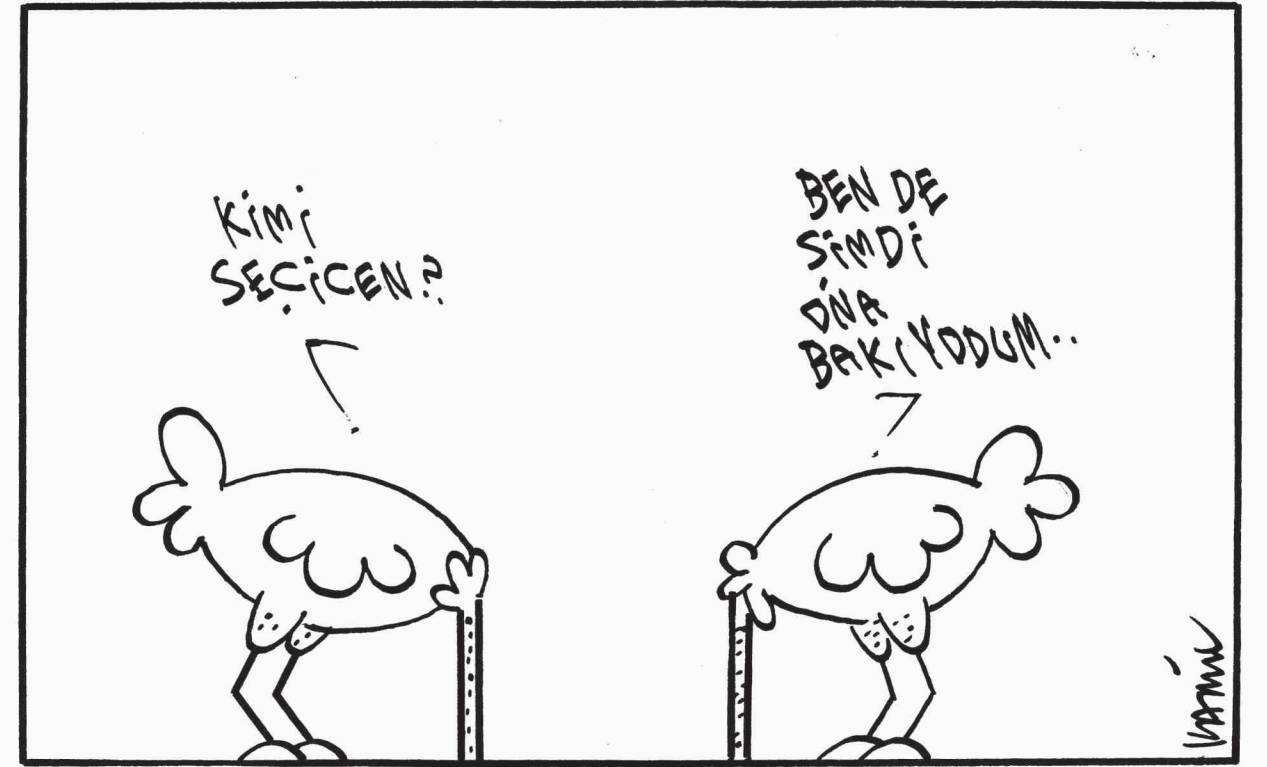

KAMİL MASARACI 1950 yılında Antakya'da dünya nüfusuna katkı olsun diye doğdu. Bi süre matematik ve fizik okuduktan sonra İ.Ü. Orman Fakültesini bitirdi. Ani sayılabilecek bir kararla karikatüre başladı. Birçok dergi ve gazetede çizdi. Almanya'ya gitti. Die Tageszeitung ve Der Kassenarzt'ta çizdi. Yurtiçi ve yurtdışında 33 kişisel sergi açtı. Çocuklar için Bocuk ve Keyfibol tiplerini yarattı. Bu işler olurken ulusal ve uluslararası ödüller almayı ihmal etmedi. Bunlar arasında Çağdaş Gazeteciler Derneği'nce dokuz kez, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nce üç kez "Yılın Karikatürcüsü" ödülleri, tüm dünya basınında çıkan karikatürler arasında "Birincilik Ödülü" (Jezz Dergisi-Yugoslavya 1989), 3. Youmiuri Karikatür Yarışması "The Winner" Ödülü (Japonya 1981) bulunuyor. TRT'nin kültür programlarına "Yürüyen Çizgiyle" karikatürler çizdi. Metin yazarlığı yaptı. Karikatürcüler Derneği başkanlığına seçildi. (1996) Animasyon çalışmalarında bulundu. 1985'ten bu yana Cumhuriyet'te çiziyor. İki albümü var. Çamurla oynamaya başladı. (Milattan Sonra 1999) Espri'nin yüksek ateşe dayandığını kanıtladı. Seramiklerini (Seramiki) Ankarada sergiledi (M.S. 2000) Eczacıbaşı, Vitra Seramik Sanat Atölyesi'nde karikatür tiplerinin seramik heykelleri yapıldı ve İstanbul'da sergilendi. (2003) FECO (Karikatürcü Kuruluşları Federasyonu) İFJ (Uluslararası Gazeteciler Federasyonu) ve AIPS (Uluslararası Spor Yazarları Birliği) üyesidir. Sergilerin gerçekleştiği ülkeler: Almanya, Azerbaycan, Bulgaristan, Fransa, Hollanda, İngiltere, İskoçya, Japonya, KKTC ve Polonya.

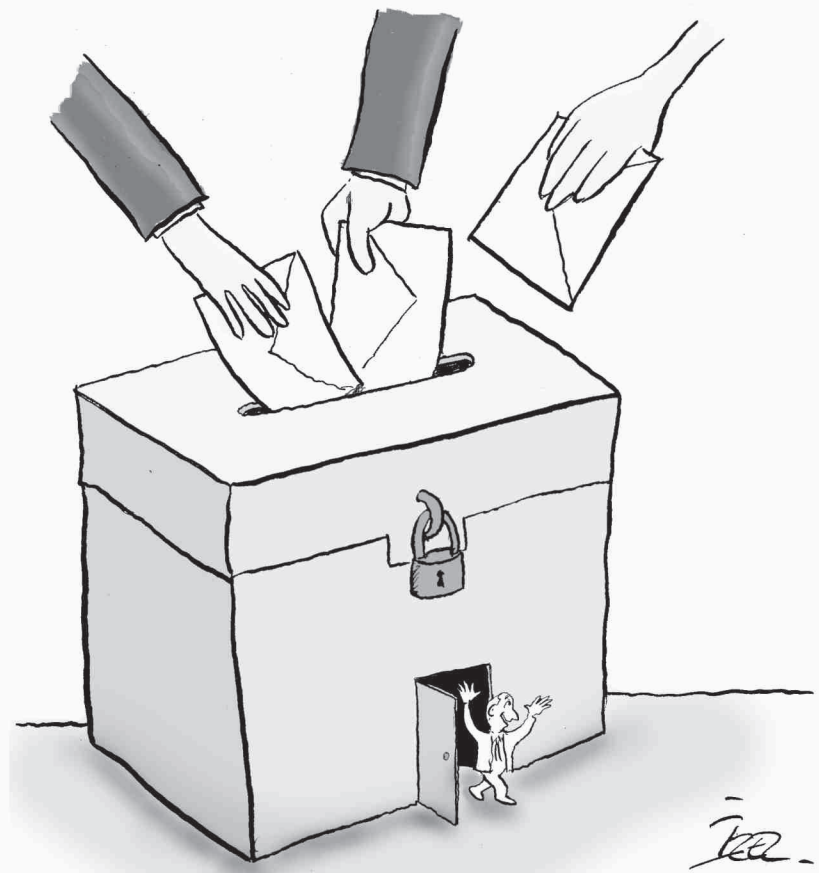

İZEL ROZENTAL 1951 yılında İstanbul'da doğdu. Amatör olarak ilk karikatürleri 1970'li yıllarda yayınladı. "Tünelin ucu" başlığı altında politik içerikli editoryal karikatürleri 1991 yılından bu yana Şalom Gazetesi'nde düzenli olarak yayınlanmaktadır. "Briç" konulu bant karikatürleri Fransa'da aylık "Le Bridgeur" ve Türkiye'de iki ayda bir yayınlanan "Briç Dünyası" dergilerinde sürekli olarak yer almaktadır. 1991-1995 yılları arasında dört kişisel sergi açtı, yurt içinde ve dışında karma karikatür sergilerine katıldı. Karikatürlerini 3 albümde topladı. Evli ve iki çocuk babasıdır.

ÜMİT ÖĞMEL

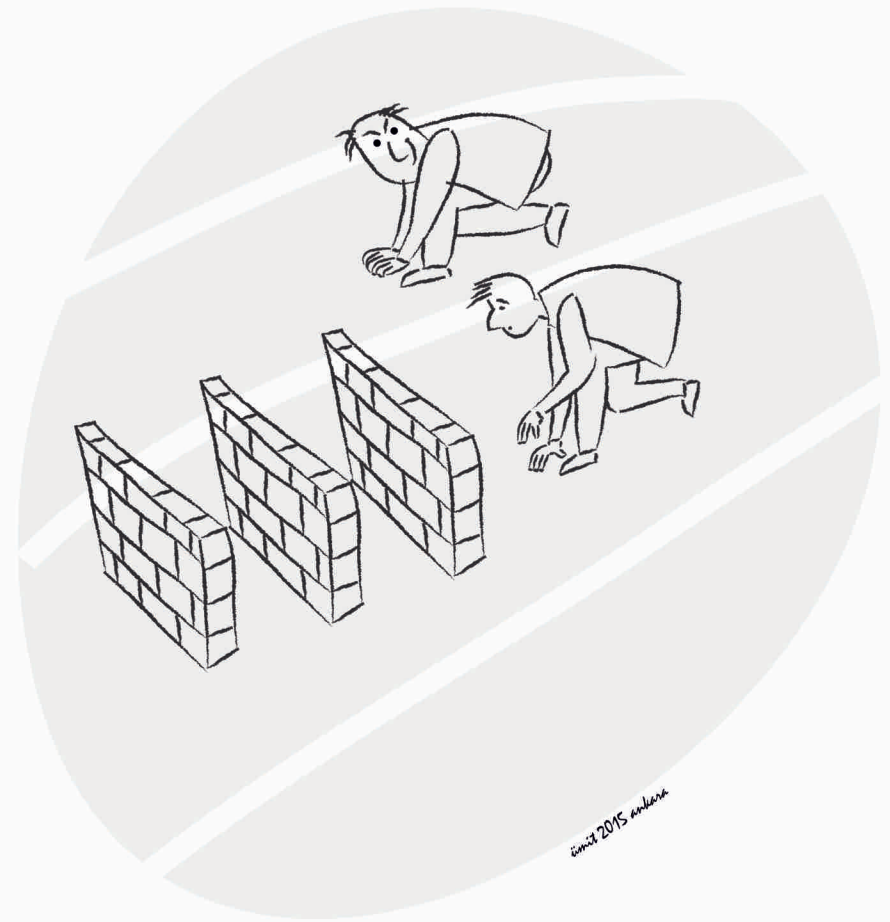
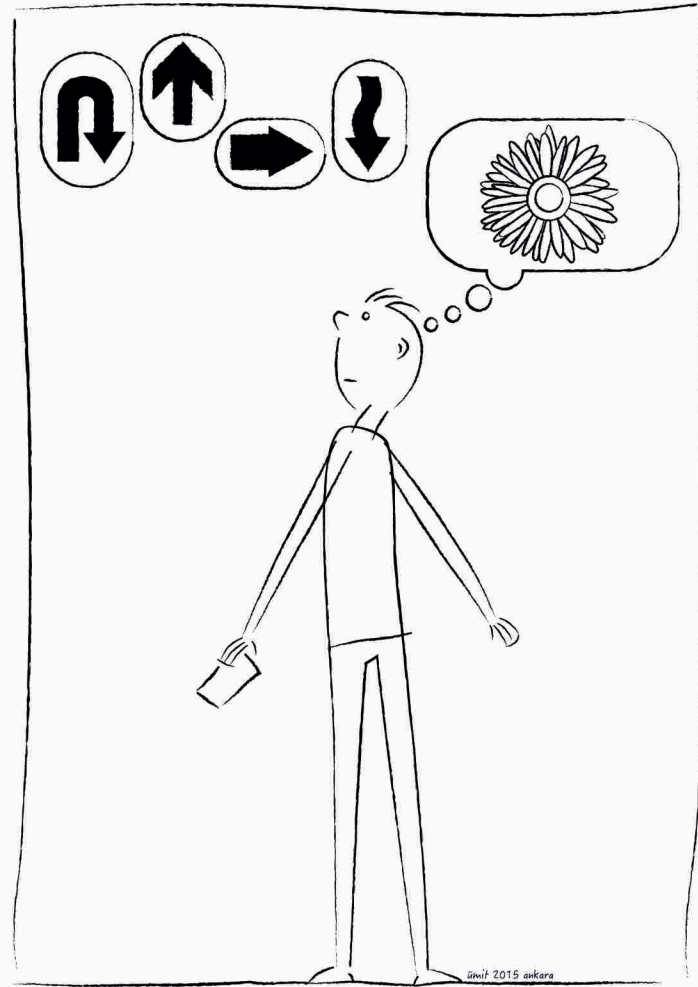

32

ÜMİT ÖĞMEL 1944 Ankara doğumlu. İlk çizgileri '62'li yıllarda Doğan Kardeş Çocuk Dergisi'nde yayımlandı. Kişisel sergilerinin dışında birçok karma karikatür sergilerine de katıldı. Ulusal ve uluslararası karikatür yarışmalarında çeşitli ödüller kazandı. 1994 yılından bu yana çocuk kitapları üzerine ve yurtiçi / yurtdışında çocuklarla yaptığı atölye çalışmalarını sürdürmekte.

33

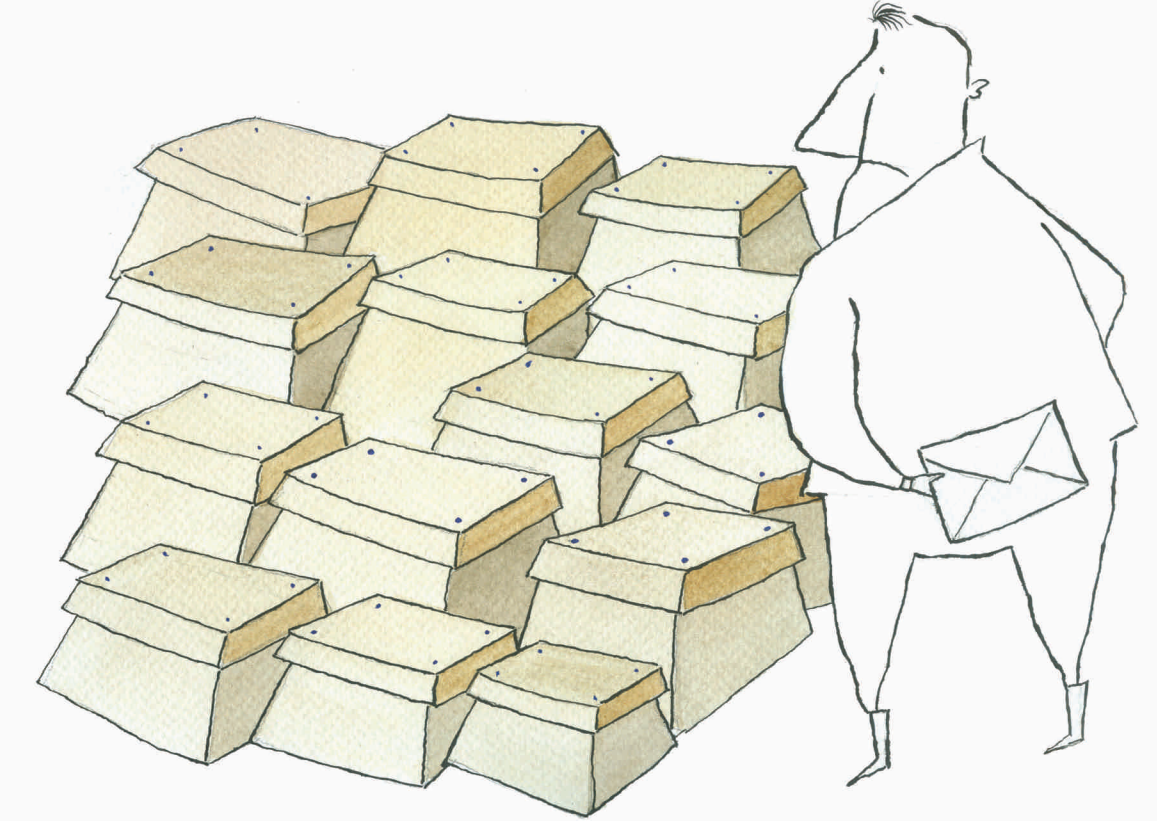

FERİT AVCI 23 Haziran 1954 yılında, Artvin'e bağlı Murgul'da doğdu. 1976 yılında Ankara Gazi Eğitim Fakültesi Resim-iş bölümüne girdi, bu okulu 1979 yılında bitirdi. 1980-83 arası, İstanbul'da resim öğretmenliği yaptı. Bu görevden ayrılıp basın kuruluşlarında çalıştı. Sırasıyla İstanbul reklam, Koza Yayınları, Milliyet Yayınları, Gelişim yayınları ve Hürriyet-Atlas Dergilerinde çalıştı.

Çocuk yaşlarda başlayan karikatür ilgisi, ilk kez 1975 yılında kağıda döküldü. 1976 yılında İşçi Kültür Derneği'nin düzenlediği karikatür yarışmasında Birincilik ile Karikatürcüler Derneği özel ödülünü kazandı. Çizgileri Çivi, Mikrop gibi o dönemin dergilerinde yayımlandı. 1986 Yılında Kanada'da Montreal Karikatür Yarışmasında dördüncü oldu. Yurt içinde yapılan karikatür yarışmalarında Birincilik, Başarı ve Özel Ödüller kazandı. Karikatürcüler Derneği üyesi olan Ferit Avcı, çeşitli dönemlerde yönetim ve denetleme kurulu görevlerinde bulundu.

Çocuk dergilerinde hem çizer hem de yönetici olarak görev aldı. Çocuk kitaplarını resimledi. 1996 yılında Kültür Bakanlığı'nın açtığı çocuk kitapları yarışmasında KIRMIZI FİLİ GÖRDÜNÜZ MÜ? kitabıyla Birincilik ödülü, 2007 yılında TUDEM yayınevinin düzenlediği resimli çocuk kitabı dalında BENİM MİNİK BALIĞIM kitabıyla da mansiyon ödülü kazandı. 2003 yılında Atlas MOBİDİK Dergisini yönetti ve çizerliğini yaptı. Dergi bir yıl sonra yayınına son verince İstanbul'u bırakıp Fethiye'de bir köye yerleşti. Yaşamını ve çizgilerini buradan sürdürüyor.

Ferit Avcı

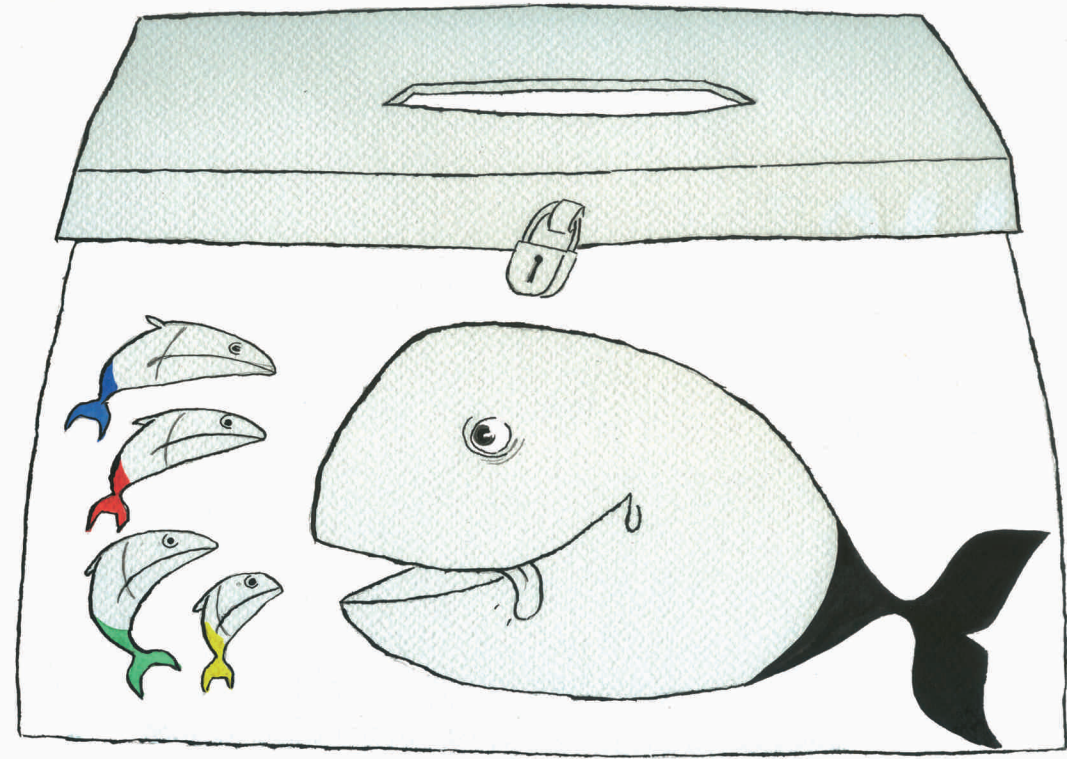

Seçilen

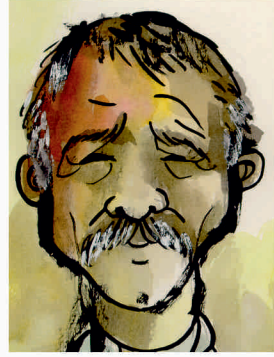
Seçen

F a r i t a v e c i

F a r i t a v e c i

1959 yılında Kemaliye'de (Erzincan) doğdu, ilk karikatürü Gırgır dergisinde yayınlandı (1973). 1983-1984 yılları arasında Sıfır mizah dergisini çıkardı. Karikatürlerinden bazılarını "Güldük Yine de" adını verdiği kitapta topladı. Çizgileri, Ankara ağırlıklı olmak üzere birçok gazete ve dergide yayınlandı (Ulus, Yeni Halkçı, Barış, Ekspres, Zafer, Milliyet, Cumhuriyet, Birgün, Gırgır, Akbaba, Çağdaş Mizah, vs.). Ulusal, uluslararası sergi ve yarışmalara katıldı. Üç kişisel sergi açtı. Resimlemesini yaptığı birçok çocuk kitabı vardır.

- EZELİ VE EBEDİ SEÇİM SONUCU -
KAZANAN KAYBEDEN

GÜVEN BANA OĞLUM YA!
ONLAR MİLLİ GÖRÜŞ GÖMLEĞİNİ
ÇIKARINCA NASIL İKTİDAR OLDULAR?...
BİZ DE DEVRİMLİ GÖMLEĞİMİZİ
ÇIKARDIK, MERAKLANMA
DEVRİM YAKINDIR..

GEL DE SEVME BU MEMLEKETİ!
SEÇMEN, SİYASİ PARTİLERE KOALİSYONU
İŞARET EDER.
DÜZEN DE BİZE SÜREKLİ İKTİDARI...

1956 yılında Adana'da doğdu. Bankacı olan babasının tayinleri nedeniyle ilk ve ortaokul eğitimini yurdun değişik kentlerinde sürdürdü. Lise eğitimini ise, İstanbul'un Bakırköy ilçesinde tamamladı. Resime olan sevgisi, onu Üniversite seçiminde direkt olarak Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'na yönlendirdi. Birincilikle girdiği bu okulda eğitimini, Grafik bölümünü bitirerek 1982 yılında tamamladı. Yaşamındaki en önemli olay, Üniversiteye girmeden henüz 18 yaşında onun için bir okul olacak olan, "GIRGIR" mizah dergisi macerasının başlamış olmasıydı. 18-22 yaşları arasında amatörlik sevgisini ve profesyonellik hazlarını birlikte yaşamaya başladı yönetmen Oğuz Aral ile. Tabii bu ustanın yanına, öğretileriyle ona büyük katkıları olan diğer ustaları (Tekin Aral, M.Polat, Altan Erbulak...) eklemeyen ve onları saygıyla anmadan geçemiyor...

Hem okuyup, hem de karikatür çizerek sonlandırdı yüksek okul sürecini. Sırasıyla, Girgır-Fırt- Çarşaf- Dıgıl- Avni- Fıfır mizah dergilerinde uzun yıllar çalıştı. Mizah dergilerinin, doğal saydığı kapanma süreçlerinin ardından, ikinci mesleği saydığı Grafikerliğe başladı. Doğaldır ki, karikatürü de unutmadan. Şu anda, Radikal gazetesinde grafiker - karikatürist - ilüstratör olarak çalışmaktadır. Son beş senedir yurtiçi ve yurtdışı karikatür yarışmalarına katılıyor ve 40'ın üstünde ödülü var. Hayattan tat almaya çizerek devam edeceğine çok emin.

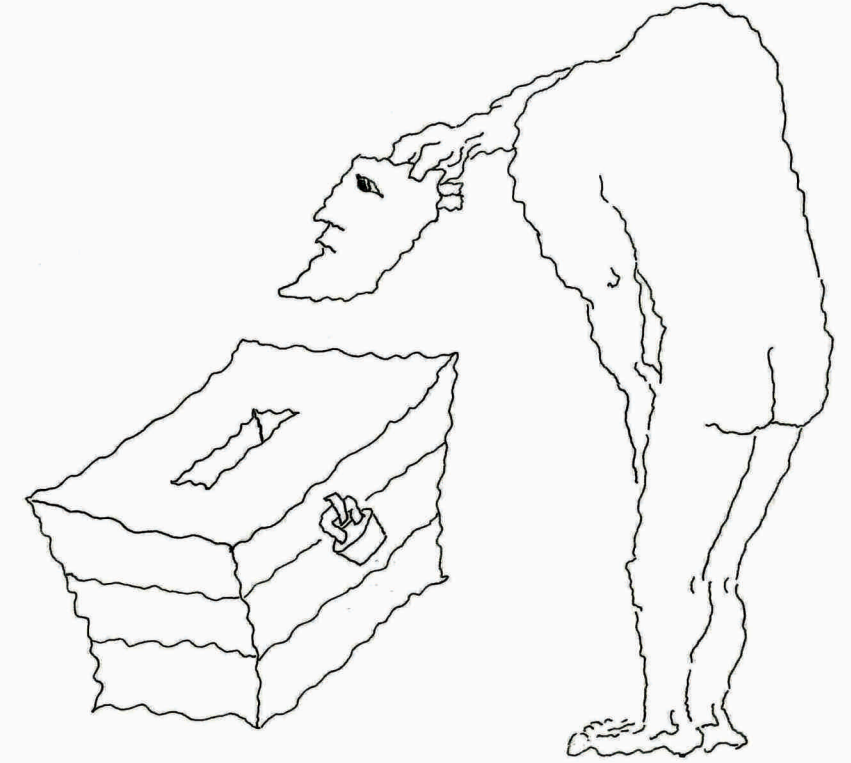
MUSTAFA SARYAL

48

MUSTAFA SARYAL 1958 yılında Ankara'da doğdu. Kendini bildi bileli, çizmek en büyük tutkusuydu. Tıp Fakültesinde öğrenciyken, 1978 yılında Ankaralı çizerlerce düzenlenen 1 Mayıs sergisine katıldı. Çeşitli karma sergi ve yarışma sergilerine yer aldı. Mayıs 1980'de Ankara Sanatseverler Derneğinde kişisel bir sergi gerçekleştirdi. Çalışmaları çeşitli dergilerde yayınlandı, yayınlanmakta. Karikatür Vakfı etkinliklerinde yer almakta olan Saryal çizgiyle düşünmenin, çizgiyle içiçe olmanın, üzerinde ve hayata bakışında çok olumlu katkısı olduğuna inanıyor.

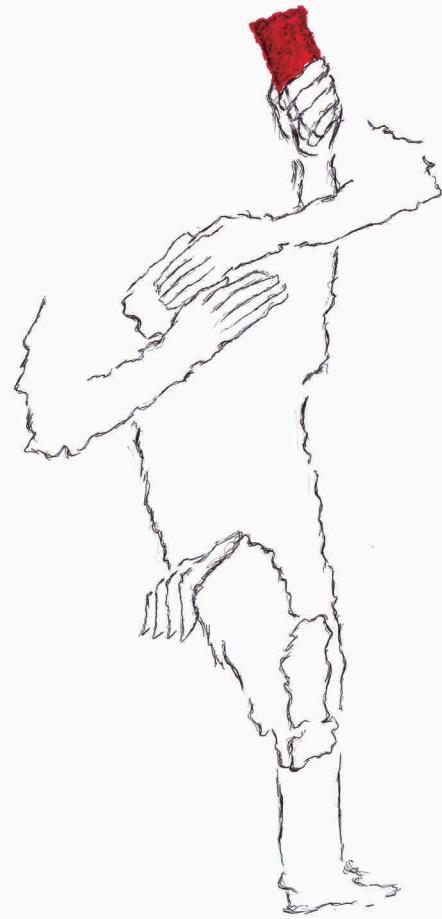
49

SARYAL

SAR-YAL

SAR-YAL

MUSA GÜMÜŞ

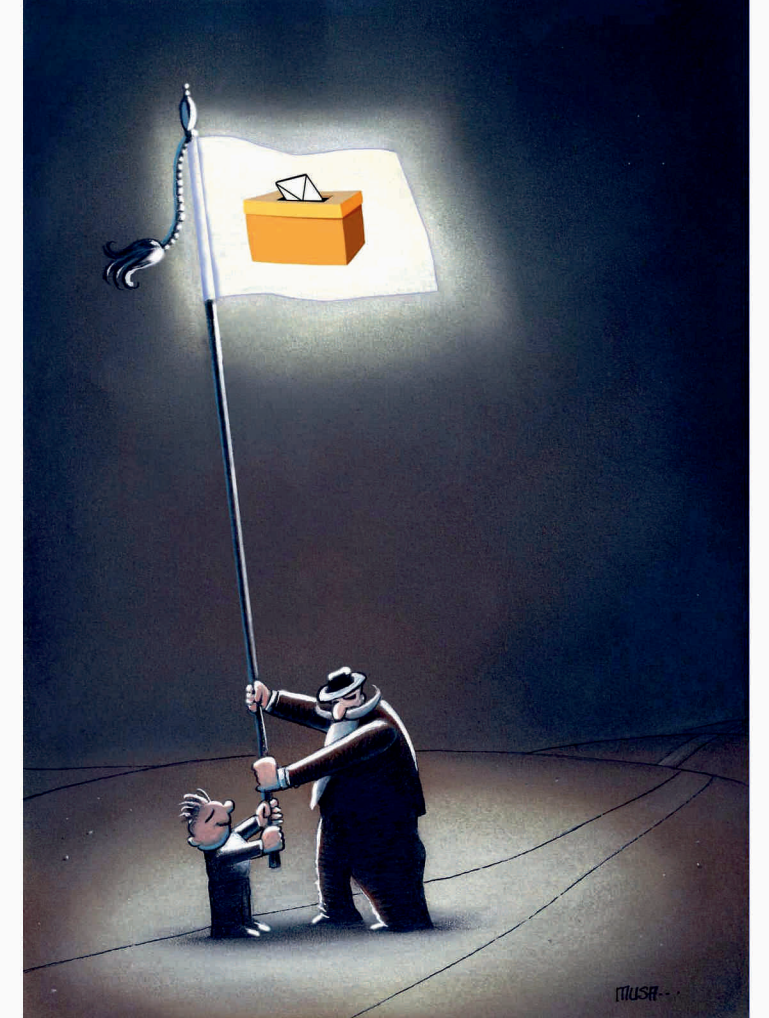
52

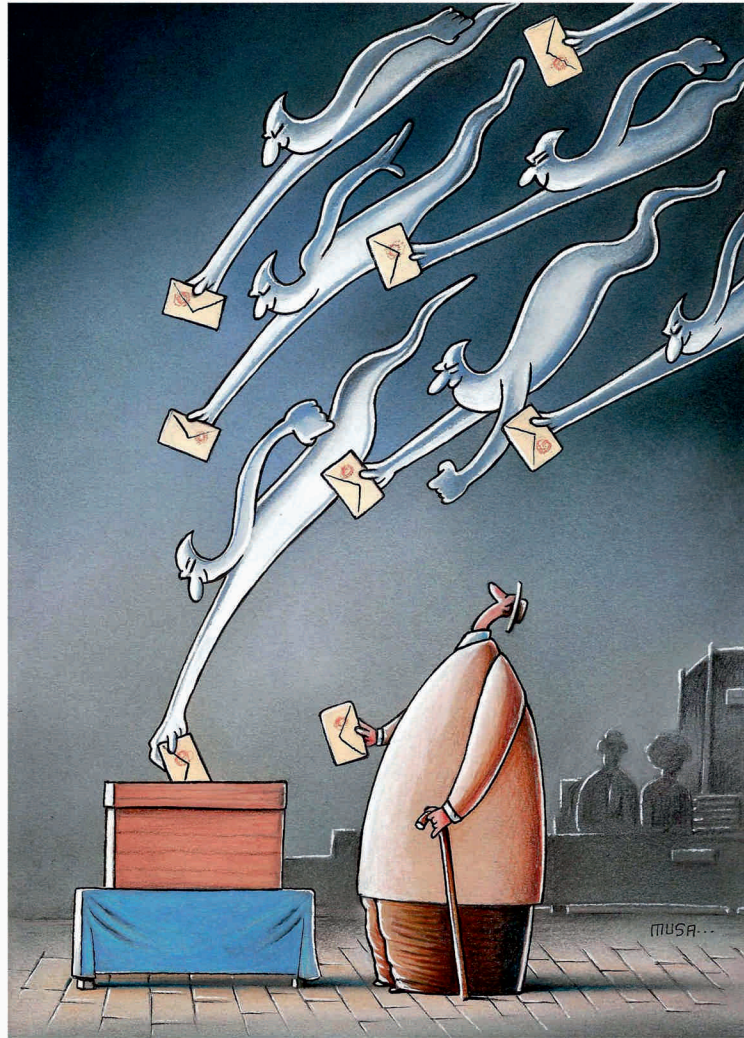
1963 yılında Gaziantep'te doğdu. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini bitirdi. İlk karikatürü 1980 yılında GİRGİR'da yayınlandı. 1989-1994 yılları arasında HİBİR mizah dergisinde karikatürist olarak çalıştı. BANDO dergisinde çocuklara yönelik çizgi öyküler çizdi. NOKTA dergisinde illüstrasyonları yayınlandı. 1994-1998 yılları arasında HBR MAYMUN mizah dergisinin kadrosunda yer aldı. 1997 yılında AB Parlamentosu tarafından Strasbourg'da açılan "Neighbours-Komşular" konulu karikatür sergisinde eserleri yer aldı. 1998-1999 yıllarında Cumhuriyet Gazetesi'nin DİNOZOR mizah dergisini bir grup arkadaşıyla yayın hayatına geçirerek "Babalar ve Oğulları" "Kinci Cumhuriyetçiler" gibi köşeler ve kapak karikatürleri çizdi. Aynı yıllarda Sistem Yayıncılık'ta çalışarak birçok kitaba karikatür ve illüstrasyonlar çizdi. Genç Radyo'da 1 yıl süre ile güncel-siyasal olayları mizahi bir dille anlatan "Komik Haber Bülteni" için yazılar yazdı. 2001 yılından beri Mef Okulları'nda karikatür-illüstrasyon öğretmeni olarak çalışmakta ve bu tarihten beridir yarışmalara katılmaktadır. Eserleri 24 ayrı ülkede yarışma sergi ve kataloglarında yer almış ve müzelere kabul edilmiştir.

Birçok uluslar arası yarışmada jüri üyeliklerinde bulunmuştur. Bugüne kadar yurtiçi ve yurtdışı yarışmalardan toplam 151 ödül kazanmıştır. 2008 yılında bir karikatürü Portekiz'in Porto Şehrinde anıt haline getirilerek Özgürlük Meydanı'na dikilmiştir. 2008 yılında Ankara Karikatür Vakfı Galerisinde kişisel karikatür sergisi açılmıştır. Karikatürcüler Derneği üyesidir. Evli ve 1 çocuk babasıdır.

53

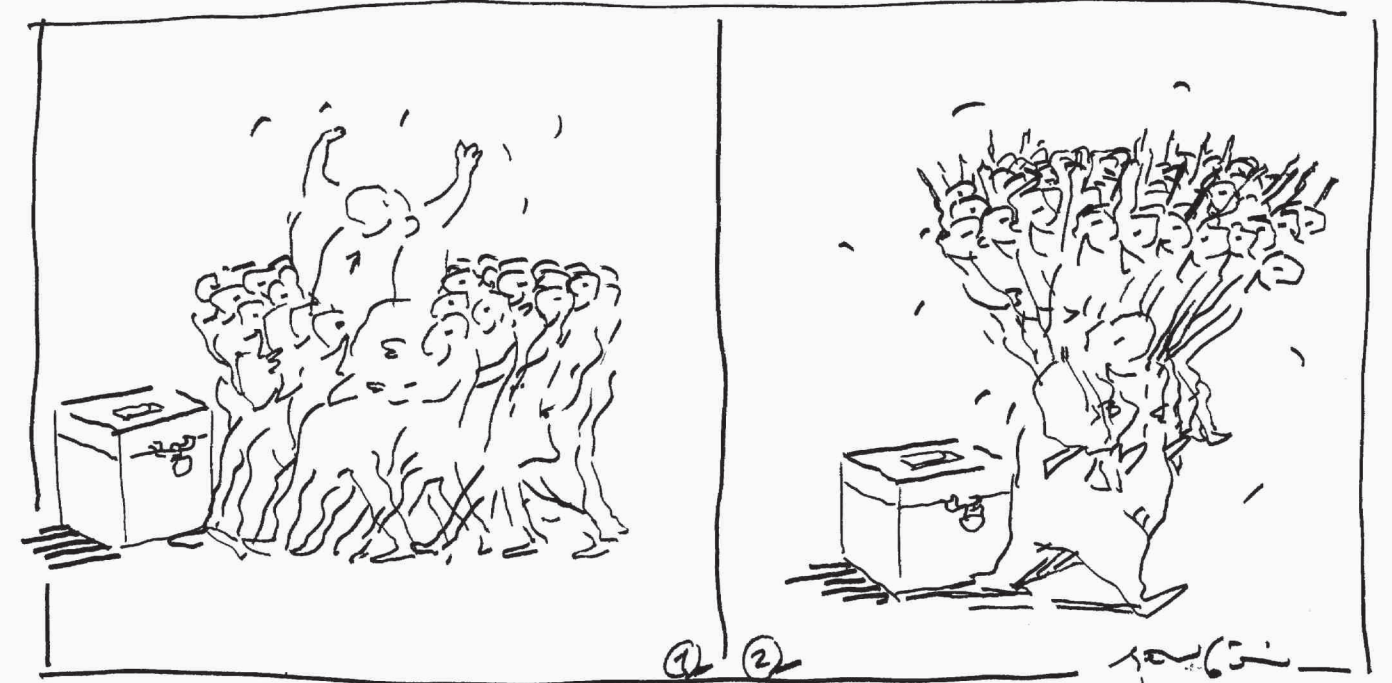

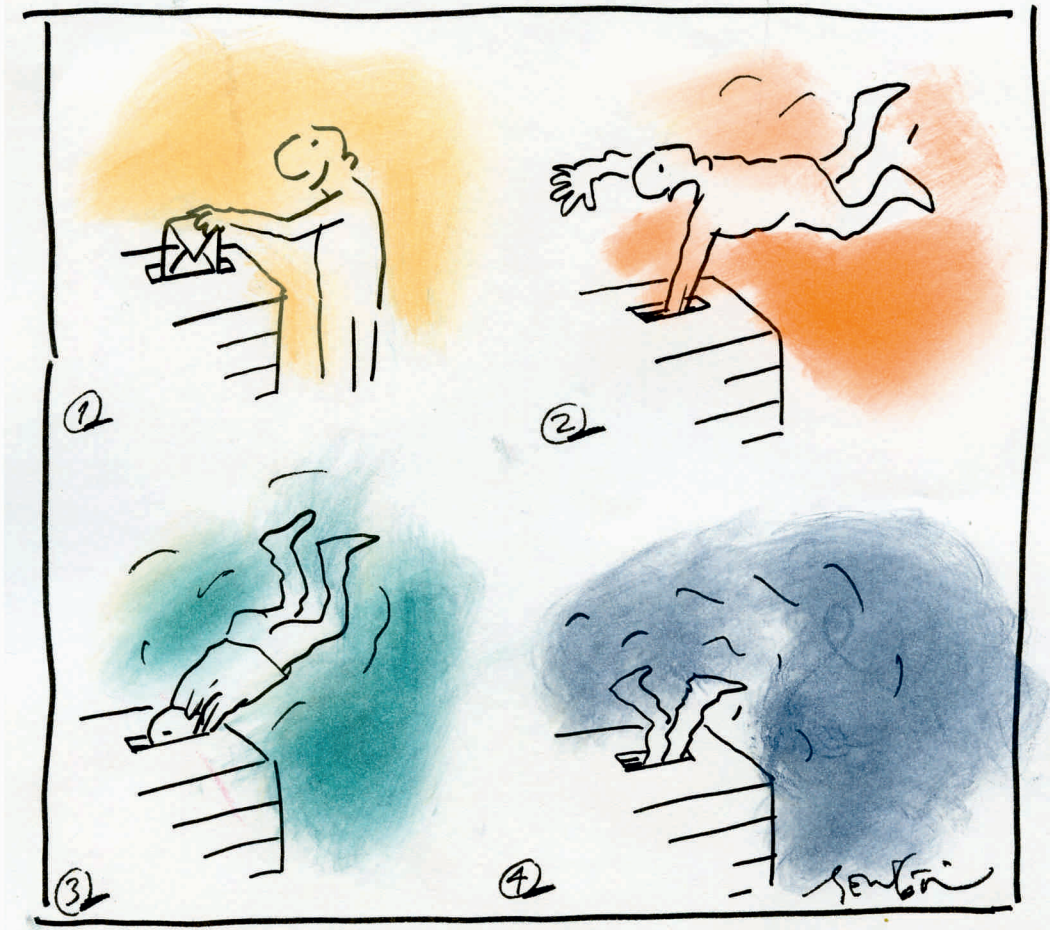
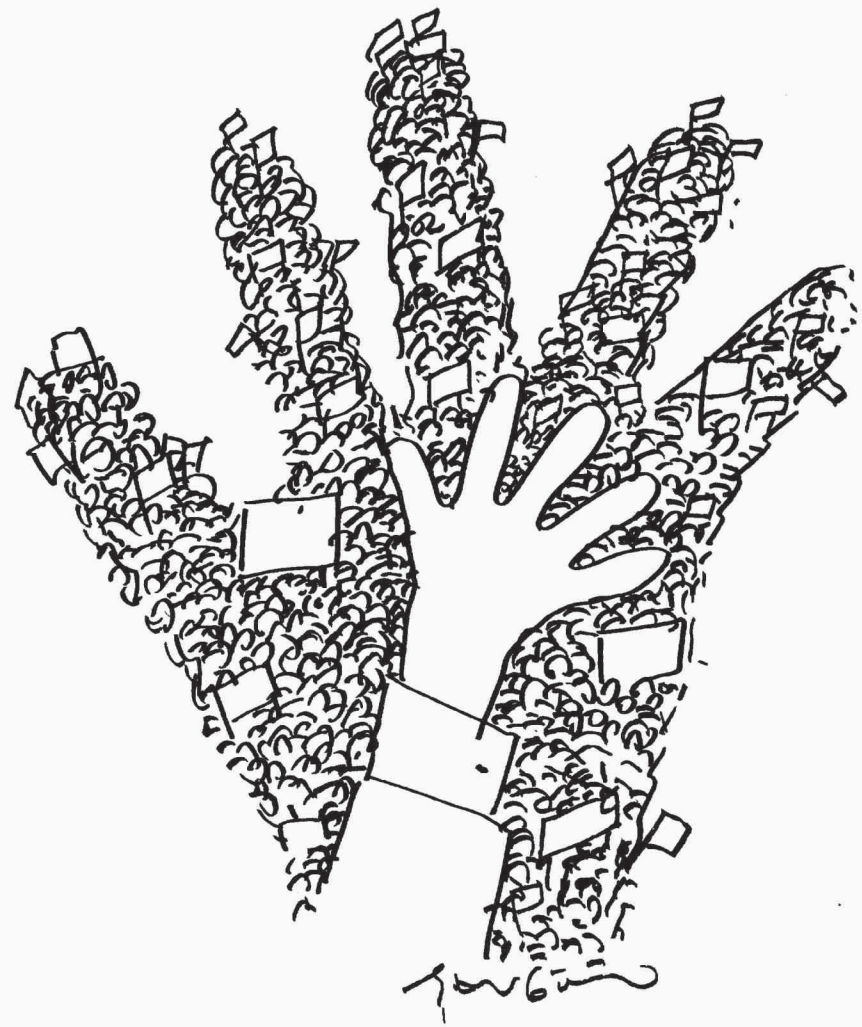

MUHAMMET ŞENGÖZ 1964 yılında İzmit'te doğdu. 1987'de Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl yüksek lisansa başladı. 1990'da "Tahta Oyma-Basma Tekniđi" konulu tez çalışmasıyla yüksek lisansı bitirdi. 1995 yılında "Türkiye'de Yüksek Oyma-Basma Tekniđi ile Eser Veren Sanatçılar" konulu tez çalışmasıyla "Sanatta Yeterlik" (doktoraya eşdeğer) yaptı. Karikatürleri çeşitli dergi ve yerel gazetelerde yayınlandı. Profesyonel anlamda ilk karikatürü 1979 yılında GİRGİR Mizah Dergisi'nde yayınlandı. Ulusal ve Uluslararası karikatür yarışmalarında 56 ödöl kazandı. 1994 yılında Karikatür Vakfı tarafından "Yılın Karikatürcüsü" seçildi. Ödöl olarak ilk karikatür kitabı basıldı. 1994 yılında Kocaeli Kültür Müdürlüğü'ne bağlı olarak kurulan Fikret Mualla Resim Atolyesi'nde Güzel Sanatlar Fakültelerine öğrenci yetiştirmekte. Karikatür ve resim çalışmalarını İzmit'te kendi atölyesinde sürdürmekte. İkinci kitabı, 17 Ağustos 1999 Depreminde çizdiği karikatürlerini "Orada kimse var mı!.." adlı kitapta toparlayarak 17 Ağustos 2001 yılında yayınlandı. Özgür Kocaeli Gazetesi'nde "Çizdimgitti" köşesinde çizdiği günlük karikatürlerini 2003 mart ayında biraraya getirerek "çizdimgitti" adlı üçüncü kitabını Özgür Kocaeli Yayınları arasından çıkardı. Aynı gazetede günlük karikatür çizmeye devam ediyor.

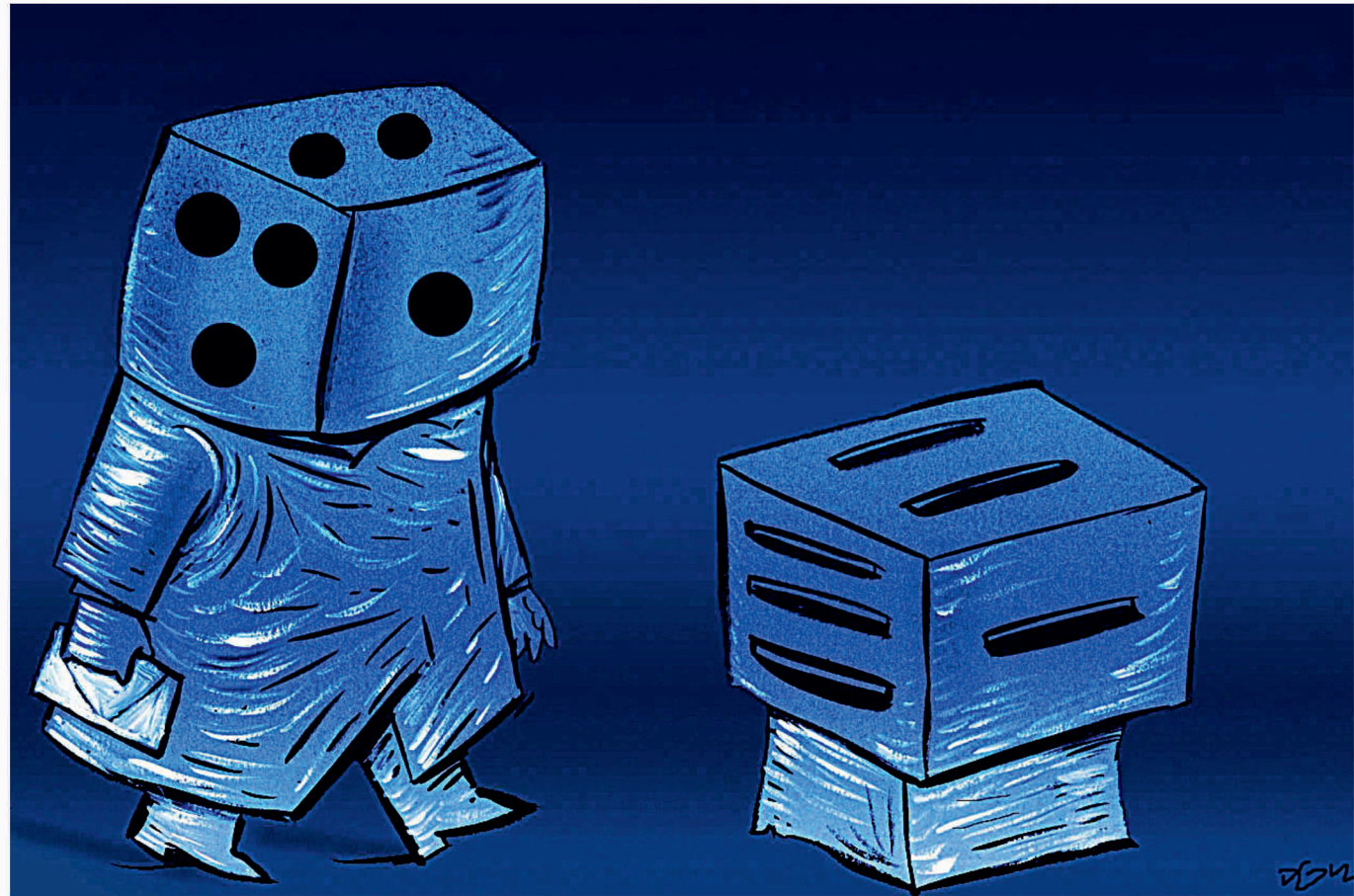
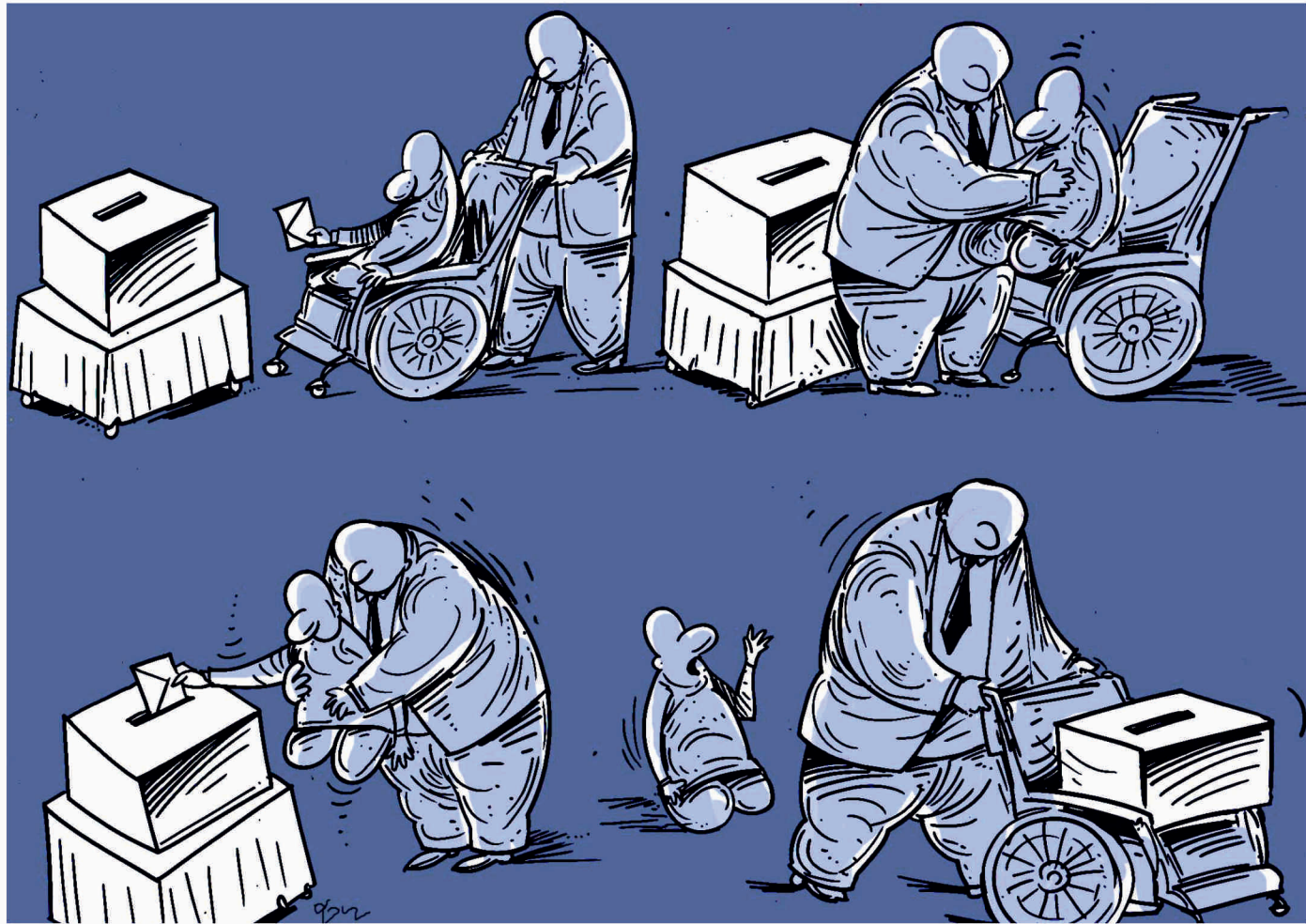

1968 yılında izmit te doğdum. İlk-orta-lise öğrenimimi yine aynı yerde tamamladıktan sonra Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğrenim gördüm, tekstil anasatdalından mezun oldum. Karikatüre ilkokul yıllarında başladım, o yıllardan bu yana çizmeyi sürdürerek bugün profesyonel çizerim. Onceleri çeşitli mizah dergileri ve yerel basın organlarında yer aldıktan sonra günlük gazetelere geçtim. Bunların dışında www.karikaturokulu.com sitesinde genç ve yetenekli amatör çizer adaylarına sanal eğitim vermekte aynı zamanda onların işlerini yayınlamaktayım...ayrıca dünyanın en önemli editoryal karikatür sitelerinden www.cagle.com da da karikatürlerim düzenli olarak yayınlanmaktadır. Yayınlanmış bir karikatür albümüm ve şu ana kadar açtığım toplam 19 kişisel sergi var. Şu ana kadar düzenlenmiş karikatür yarışmalarından yaklaşık yüze yakın ödülüm bulunmaktadır. 1997 yılında Türkiye Karikatürcüler Derneği başkanlığı yaptım ve ayrıca ulusal, uluslararası karikatürle ilgili dernek, vakıflara üyeyim. Avrupa Karikatürcüler Birliği (FECO), Türkiye Karikatürcüler Derneği, Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği, Witty World (Cartoonist Club / USA), Cartoonist and Writers Club/USA, ICS International Club/USA gibi derneklerin üyesiyim. Halen Özel Bahçeşehir Kolejinde ders vermekteyim.

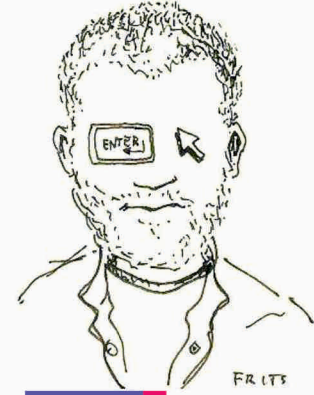

HİCABİ DEMİRCİ 1968'in haziranında Samsun'da doğdu. İlk, orta ve lise yılları Anadolu'nun çeşitli yerlerinde geçti. 1985'te Ankara Gazi Lisesi'ni, 1992'de AÜ Fen Fakültesi'ni bitirdi. Çocukluk yıllarında başlayan çizgi serüveni zaman içinde kendi yolunu bularak karikatürle buluştu. Üniversite yıllarında çizgiden kopmamak için girdiği çizgi film atölyesinden uzun bir süre çıkmadı. Animasyon çalışmaları sırasında çizgi film senaryoları yazdı. 1998'de senaryosunu, animatörlüğünü ve yönetmenliğini yaptığı 'Ufuktaki Ada' isimli kısa metrajlı çizgi film Almanya Nürnberg Film Festivali'nde finale kaldı ve gösterime girdi. Aynı film Ankara Film Festivali'nde de izleyiciyle buluştu. 2000 yılı İstanbul Uluslararası Kısa Film Festivali'nin afiş tasarımını yaptı. 2004 yılında Donkişot mizah dergisinin düzenlediği AB ve Türkiye konulu uluslararası karikatür yarışmasında ve Organ Bağışı konulu karikatür yarışmasında büyük ödül aldı. Reklam sektörüne ve çeşitli yayınevlerine kitap kapağı, illüstrasyon ve storyboard çalışmaları yaptı. Ulusal ve Uluslararası karikatür yarışmalarında 43 tane ödül alan çizer, 2005 yılında 'şeytandırnağı' isimli kişisel karikatür kitabını yayınladı. Bir dönem Radikal iki ve Milliyet Pazar eklerinde haftalık karikatürleri yayınlandı. Çizer halen Radikal gazetesinde illüstrator olarak çalışmalarına devam etmektedir.

1984 yılında Ankara'da doğdu. 2004-2008 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünde lisans eğitimini tamamladı. Kurucu Editörlüğünü yapmış olduğu Obur Mizah dergisi adına birçok sergi ve yarışma organizasyonu düzenlemiştir. Almanya ve Türkiye'de düzenlenen yarışmalardan 2 ödülü bulunmaktadır. Şu an kuruculuğunu yapmış olduğu Obur Mizah Dergisi ve Tasarımcı Kafası Reklam Ajansı'nda çalışmalarına devam etmektedir.

